

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Alina Kamińska (spr.)
Sędziowie	SSA Andrzej Czapka SSA Leszek Kulik
Protokolant	Monika Wojno

przy udziale Przemysława Sabata Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku

z urzędu

w przedmiocie zmiany w trybie art. 597 kpk

wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2006r. w sprawie II AKa 123/06 utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 14 marca 2006r. w sprawie sygn. akt III K 237/05

po rozpoznaniu sprawy **M. P.** - s. C. i B. z domu J., urodzonego (...) w B., zam. B. ul. (...).

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Białymstoku dnia 15 maja 2001 roku w sprawie sygn. akt **III K. 1615/00** zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2002 roku w sprawie VIII Ka 705/01 za czyn popełniony w okresie od 22 września do 6 października 1999 roku na mocy art. 247 § 2 w zb. z art. 160 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności.

2. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 2 września 2002 roku w sprawie sygn. akt. **XIII K.24/02** za czyn popełniony w dniu 14 września 2001 roku na mocy art. 178a § 1 k.k. na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 3. Na mocy art. 42§2 k.k. orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 (jednego) roku, z zaliczeniem okresu zatrzymania prawa jazdy od 14 września 2001 do 2 września 2002 roku. Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 16 października 2004 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Amsterdamie orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2010r. w związku z Europejskim Nakazem Aresztowania wobec M. P. wniósł zastrzeżenie odmawiając ekstradycji skazanego co do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo przypisane w sprawie sygn. akt XIII K.24/02

3. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 22 października 2002 roku w sprawie sygn. akt. **III K 290/02** za czyn popełniony w dniu 2 września 2001 roku na mocy art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. na karę 1 (jednego) roku i

6 (sześciu) miesięcy pozbawieni wolności, z zaliczeniem na poczet jej odbywania okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 2 września 2002 roku do dnia 16 października 2002 roku.

4. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 8 lipca 2003 roku w sprawie sygn. akt **III K 358/03** zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 4 marca 2004 roku w sprawie VIII k 1338/03 za czyn popełniony w dniu 9 lipca 2001 roku na mocy art.244 k.k. na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Amsterdamie orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2010r. w związku z Europejskim Nakazem Aresztowania wobec M. P. wniósł zastrzeżenie odmawiając ekstradycji skazanego co do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo przypisane w sprawie III K 358/03

5. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12 września 2003 roku w sprawie sygn. akt **III K.3323/02** za czyn popełniony w dniu 1 czerwca 2002 roku na mocy art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k. na karę 1(jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

6. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 29 września 2003 roku w sprawie sygn. akt **III K.940/03** za czyn popełniony w dniu 7 grudnia 2002 roku na mocy art. 178a § 1 k.k. na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności; na mocy art. 42 § 2 k.k. orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres lat 2 (dwóch).

Sąd Okręgowy w Amsterdamie orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2010r. w związku z Europejskim Nakazem Aresztowania wobec M. P. wniósł zastrzeżenie odmawiając ekstradycji skazanego co do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo przypisane w sprawie III K 940/03.

7. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 30 października 2003 roku w sprawie sygn. akt **III K. 1271/03** za czyny popełnione w dniach 5,8 sierpnia i 28 grudnia 2002 roku na mocy art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności; za czyn popełniony w dniu 28 grudnia 2002 roku na mocy art. 178a § 1 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności Na mocy art.42§2 k.k. orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów i mechanicznych na okres lat 4 (czterech). Kara łączna została wymierzona w wysokości 1(jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Amsterdamie orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2010r. w związku z Europejskim Nakazem Aresztowania wobec M. P. wniósł zastrzeżenie odmawiając ekstradycji skazanego co do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwa przypisane w sprawie III K. 1271/03

8. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 19 listopada 2003 roku w sprawie sygn. akt **III K.1682/03** za dwa czyny popełnione w dniu 11 marca 2003 roku na mocy art. 288§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. na karę 1(jednego) roku pozbawienia wolności i na mocy art. 190§1 ki na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności. Kara łączna została wymierzona w wysokości 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

9. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 20 listopada 2003 roku w sprawie sygn. akt **III K.901/03** za czyn popełniony w dniu 20 grudnia 2002 roku na mocy art. 178a §1 k.k. w zb. z art.244 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; za czyn popełniony w dniu 29 grudnia 2002 roku (pkt. III a.o.) na mocy art.244 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; za czyn popełniony w dniu 13 stycznia 2003roku (pkt IV a.o.) na mocy art.288§1 ki na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności. Na mocy art.42§2 k.k. orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres lat 5 (pięciu). Kara łączna została wymierzona w wysokości 1(jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Amsterdamie orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2010r. w związku z Europejskim Nakazem Aresztowania wobec M. P. wniósł zastrzeżenie odmawiając ekstradycji skazanego co do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej za czyny z art. 178a§1 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk oraz z art. 244 kk w sprawie sygn. akt III K 901/03

10. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 19 grudnia 2003 roku w sprawie sygn. akt **III K.1321/03** za czyn popełniony w dniu 12 grudnia 2002 roku na mocy art.244 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Amsterdamie orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2010r. w związku z Europejskim Nakazem Aresztowania wobec M. P. wniósł zastrzeżenie odmawiając ekstradycji skazanego co do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej za czyn przypisany w sprawie III K 1321/03.

11. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 27 lutego 2004 roku w sprawie sygn. akt **III K. 1977/03** zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2004 roku w sprawie VIII Ka.601/04 za czyn popełniony w dniu 20 marca 2003 roku na mocy art. 278§1 k.k. w zb. z art. 275§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k. w zw. z art.64§1 k.k. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności; za czyn popełniony w okresie od 20 do 21 marca 2003 roku na mocy art.197§3 k.k. w zw. z art.12 k.k. w zb. z art.189§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k. zw. z art.64§1 k.k. na karę 5 (pięciu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; za czyn popełniony w dniu 21 marca 2003 roku na mocy art.245 k.k. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 10 marca 2003 roku na mocy art.158§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności. Kara łączna została wymierzona w wysokości 8 (ośmiu) lat pozbawienia wolności.

12. Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2004 roku w sprawie sygn. akt **III K.214/03** za czyn popełniony w dniu 22 marca 2003 roku na mocy art.280§1 k.k. w zw. z art.64§1 k.k. na karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

13. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 29 października 2004 roku w sprawie sygn. akt **III K.4201/04** za czyn popełniony w dniu 18 listopada 2002 roku na mocy art.244 k.k. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 4.

I. I.

I. Na podstawie art. 597 kpk zmienia wyrok łączny Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 14 marca 2006r. sygn. akt III K 237/05 i utrzymujący go w mocy wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2006r. sygn.. akt II AKa 123/06 w ten sposób, że:

1. uchyła orzeczenie z pkt I i II części dyspozytywnej wyroku w zakresie wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności,

2. na mocy art. 85 kk i art. 86§1 kk w zw. z art. 4§1 kk łączy skazanemu M. P. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawach sygn. akt III K 290/02 oraz III K 3323/02 i wymierza mu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

3. na mocy art. 85 kk i art. 86§1 kk w zw. z art. 4§1 kk łączy skazanemu M. P. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawach sygn. akt III K 1682/03, III K 1977/03 i Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie sygn. akt III K 214/03 oraz karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie sygn.. akt III K 901/03 za czyn z art. 288§1 kk i wymierza mu karę łączną 10 (dziesięciu) lat pozbawienia wolności.

II. II.

II. W związku z orzeczeniem Sądu Okręgowego w Amsterdamie z dnia 29 stycznia 2010r. stwierdza, że nie podlegają wykonaniu kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. akt XIII K.24/02, III K 358/03, III K.940/03, III K. 1271/03, III K.1321/03 oraz kary pozbawienia wolności orzeczone za czyny z art. 178a§1 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk, z art. 244 kk w sprawie III K. 901/03 Sądu Rejonowego w Białymstoku.

III. W pozostałym zakresie wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku utrzymuje w mocy.

IV. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. kwotę 147,60 zł. w tym 27,60 zł. należnego podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu przed sądem apelacyjnym.

V. Zwalnia skazanego od kosztów sądowych w sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 597 kpk w razie zastrzeżenia przy wydaniu, że w stosunku do osoby wydanej orzeczone już kary będą wykonane tylko za te przestępstwa, co do których nastąpiło wydanie, sąd który prawomocnie orzekł w sprawie wydaje w razie potrzeby na posiedzeniu wyrok zmieniający orzeczenie w taki sposób, aby kary były wykonywane tylko za te przestępstwa, co do których nastąpiło wydanie sprawy.

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy w Amsterdamie orzeczeniem z dnia 29 stycznia 2010r. w związku z Europejskim Nakazem Aresztowania wobec M. P. wniósł zastrzeżenie odmawiające ekstradycji skazanego R. B. alias M. P. w tej części ENA, gdzie odnosi się to do kary pozbawienia wolności nałożonej z powodu czynów I i II w sprawie III K 237/05 pierwszy wyrok łączny, XIII K 24/02 oraz czyny z I, II, III, IV, V, VIII, IX, i XI w sprawie III K 237/05 drugi wyrok łączny (orzeczenie Sądu w Amsterdamie k. 451-458, wykaz wyroków do których odnosi się orzeczenie Sadu w Amsterdamie w Europejskim Nakazie Aresztowania k. 415-420), a zatem za przestępstwa przypisane w sprawach Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. akt XIII K.24/02, III K 358/03, III K.940/03, III K. 1271/03, a nadto za czyny popełnione w dniu 20 grudnia 2002 roku (pkt. I i II a.o.) i w dniu 29 grudnia 2002 roku (pkt. III a.o.) w sprawie III K. 1271/03 oraz przestępstwa przypisane w sprawie III K.1321/03.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny z mocy obowiązujących regulacji prawnych zobowiązany był do wkroczenia w prawomocną materię wiążącą się z procedowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego, przy uwzględnieniu zastrzeżeń, pod warunkiem których Sąd Okręgowy w Amsterdamie wydał skazanego organom Państwa Polskiego.

W realiach niniejszej sprawy przełożyło się to na potrzebę ukształtowania na nowym poziomie kar łącznych pozbawienia wolności z pominięciem przy orzekaniu kar prawomocnie wymierzonych, w stosunku do których odmówiono ekstradycji.

Ograniczona możliwość ingerencji w materię będącą przedmiotem osądu statuuje na tym etapie procedowania obowiązek stosowania zasad wymiaru kar łącznych przyjętych już przez Sąd Okręgowy w Białymstoku w wyroku łącznym z dnia 14 marca 2006r. w sprawie sygn.. akt III K 237/05, a zaaprobowanych bez zastrzeżeń wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2006r. sygn. akt II AKa 123/06, tak jak też przyjętej konfiguracji wyroków podlegających łączeniu.

Sąd Apelacyjny orzekający w tym składzie stoi na stanowisku, iż regulacja art. 597 kpk wyklucza możliwość ingerencji w treść prawomocnego wyroku ponad niezbędne minimum, sprowadzające się do zmiany orzeczenia tylko w takim zakresie w jakim wynika to z decyzji w przedmiocie ekstradycji.

W sytuacji kiedy Sąd Okręgowy w Białymstoku, a w ślad za nim Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 9 czerwca 2006r. przyjął zasadę asperacji jako zasadę kształtującą wymiar kary łącznej i na płaszczyźnie więzi podmiotowej, przedmiotowej i czasowej pomiędzy przestępstwami przypisanymi skazanemu dokonał oceny jego sytuacji w aspekcie wymiaru kary łącznej, również i na obecnym etapie postępowania, zasada asperacji jest tą zasadą, która wyznacza wymiar kar łącznych.

Zważyć bowiem należy, że po wyeliminowaniu kar pozbawienia wolności orzeczonych za czyny wyczerpujące dyspozycję art. 244 kk i art. 178a§1 kk (a przypomnieć należy, iż zastrzeżenie dotyczyło kar o charakterze izolacyjnym orzeczonych za te przestępstwa) aktualność zachowały uwagi wiążące się z brakiem ścisłego związku przedmiotowego pomiędzy przestępstwami, których dopuścił się M. P., a były to czyny o niejednorodnym charakterze godzące w różne dobra chronione prawem takie jak mienie, życie i zdrowie czy wolność.

W przypadku gdy pokrzywdzonymi były różne osoby, a skazany przestępstw dopuszczał się w różnych miejscach ponowienie powtórzyć należy, iż sama więź czasowa pomiędzy przestępstwami podlegającymi łączeniu – skądinąd problematyczna jeśli się zważy, że dotyczy to przestępstw popełnionych w okresie od 22 października 2002r. do 29 października 2004r. nie może statuować zastosowania zasady pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej.

Godzi się w tym miejscu przypomnieć, iż podstawą wymiaru kary łącznej w myśl art. 86§1 kk są kary wymierzone z osobna, za zbiegające się przestępstwa. Wymiar kary łącznej winien różnić się od mechanicznego dodawania kar, gdyż mogłoby to prowadzić do nadmiernego, zbyt uciążliwego dla skazanego, a przy tym zbędnego ze względów prewencyjnych, stosowania represji karnej. Z drugiej strony należy pamiętać, że kara łączna nie jest swoistym narzędziem łagodzenia kar i polepszenia sytuacji faktycznej oraz prawnej sprawcy wielokrotnego.

Należy mieć na uwadze, że celem kary łącznej nie jest premiowanie osoby wielokrotnie łamiącej porządek prawny lecz zapewnienie racjonalnego stosowania kar i środków karnych przez likwidację w postępowaniu wykonawczym ich swoistej, wynikającej z kilkakrotnych skazań, konkurencji. Wręcz przeciwnie, popełnienie więcej niż jednego przestępstwa jest okolicznością, przemawiającą za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (orzekania kary łącznej w wysokości kary najsurowszej orzeczonej za zbiegające się przestępstwa). Wskazuje to bowiem na daleko posunięty stopień demoralizacji skazanego, dla którego wejście w konflikt z prawem nie miało jednorazowego, przypadkowego charakteru, a było wręcz sposobem na życie.

Sąd Apelacyjny kierując się dyrektywami wymiaru kary łącznej – wcześniej omówionymi i zastosowanymi przez Sąd Okręgowy – wymierzył skazanemu kary łączne pozbawienia wolności odpowiednio 2 lata oraz 10 lat.

Wymiar pierwszej z tych kar, na którą składały się kary jednostkowe pozbawienia wolności w wysokości po 1 roku i 6 miesięcy orzeczone za czyny z art. 156§1 kk w zw. z art. 64§1 kk i z art. 157§1 kk w zw. z art. 64§1 kk zawiera się w przedziale od 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (najwyższa z kar) do ich sumy 3 lat pozbawienia wolności.

Granice kary łącznej przy drugim ciągu przestępstw wyznacza natomiast kara 5 lat i 6 miesięcy orzeczone za czyn z art. 197§3 kk w zw. z art. 189§1 kk w zw. z art. 64§1 kk oraz suma kar w sprawach podlegających łączeniu wyznaczona górną granicą kary pozbawienia wolności, tj. 15 lat.

Wymiar kar łącznych w wysokości ustalonej powyższym wyrokiem, w sposób dostateczny uwzględnia zmienioną sytuację procesową skazanego, wynikającą z orzeczenia wydanego przez Sąd Okręgowy w Amsterdamie, statuując wyprowadzenie tezy o braku cech „rażącej niewspółmierności” (surowości) tych kar zwłaszcza jeśli się zważy, iż wdrożenie trybu przewidzianego treścią art. 597 kpk skutkowało de facto złagodzeniem o 10 miesięcy pierwszej z orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2006r. kar i o 3 lata drugiej z tych kar.

Jednocześnie zapewnienie czytelności przedmiotowego rozstrzygnięcia obligowało Sąd Apelacyjny do wskazania wyroków i czynów zawartych w poszczególnych wyrokach, które w związku ze stanowiskiem państwa wzywanego nie podlegają wykonaniu.

Sytuacja materialna skazanego uzasadniała zwolnienie go od kosztów sądowych w niniejszej sprawie, o czym orzeczono zgodnie z art. 624§1 kpk.

O wynagrodzeniu obrońcy z urzędu rozstrzygnięto zaś w oparciu o §14 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.

(...)/(...)/(...)